

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-4-38 (Muafiyet/Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 18-27/447-217
Karar Tarihi : 08.08.2018

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Mehmet AYAN,
Ahmet ALGAN, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER : Fatma ATAÇ, Cemal Ökmen YÜCEL, Mehmet Yavuz GÜNER,
Burcu OLGUN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Levent Nispetiye Mah. Aytar Cad. No:2
34340 Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Türk Ekonomi Bankası A.Ş. arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 04.07.2017 tarih ve 4737 sayılı ile intikal eden bildirimde, Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (GARANTİ) ile Türk Ekonomi Bankası A.Ş. (TEB) arasında 20.06.2006 tarihinde Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi (Sözleşme) imzalandığı ve Rekabet Kurulunun (Kurul) 14.09.2006 tarih ve 06-63/861-251 sayılı kararı ile Sözleşme'ye muafiyet tanındığı, anılan Sözleşme'nin TEB tarafından 06.04.2011 tarihinde tek tarafı olarak uzatılarak taraflar arasında 18.12.2012 tarihli ek sözleşme imzalandığı ve Kurul'un 05.08.2015 tarih ve 15-33/482-149 sayılı kararıyla Sözleşme'ye muafiyet tanındığı, tarafların 15.11.2015 tarihinde Sözleşme'yi uzatma kararı aldığı ve taraflar arasında 26.07.2016 tarihli Sözleşme imzalandığı belirtilerek, Sözleşme'nin uzatılan dönemine ilişkin imzalanan Sözleşme'ye menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talep edilmektedir.
- (3) Bununla birlikte söz konusu başvurunun Kurum kayıtlarına ulaştığı tarihlerde, GARANTİ'nin Bonus Kredi Kartı Programı çerçevesinde gerçekleştirdiği uygulamaların ödeme kuruluşlarının aleyhine rekabeti kısıtladığı iddiasını içeren bir şikâyet ulaştığı ve konu hakkında hazırlanan 10.07.2017 tarih ve 2017-4-37/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurul'un 13.07.2017 tarihli toplantısında görüşülerek iddialara yönelik olarak önaraştırma yapılmasına 17-22/357-M sayılı ile karar verilmiş ve bu karar uyarınca düzenlenen 17.08.2017 tarih ve 2017-4-37/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu Kurul tarafından görüşülerek 07.09.2017 tarih ve 17-28/462-201 sayılı ile karara bağlanmıştır.
- (4) Söz konusu önaraştırmadan sonraki süreçte devam eden muafiyet değerlendirmesi kapsamında 18.01.2018 tarih ve 854 sayılı ile GARANTİ'ye, 852 sayılı ile TEB'e bilgi ve belge talep yazıları gönderilmiştir. TEB'den gelen cevabi yazı 05.02.2018 tarih ve 1100 sayılı, GARANTİ'den gelen cevabi yazı ise 25.06.2018 tarih ve 4799 sayılı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (5) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, GARANTİ ile TEB arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında olduğu ve bu nedenle

anılan Sözleşme'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilemeyeceği, söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) uyarınca grup muafiyetinden yararlanamayacağı, bununla birlikte bildirim konu Sözleşme'nin, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanabileceği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Teşebbüsler

G.1.1. GARANTİ

- (6) 1946 yılında kurulan GARANTİ, kurumsal bankacılık, ticari bankacılık, KOBİ bankacılığı, ödeme sistemleri, bireysel bankacılık ve yatırım bankacılığı dâhil bankacılık sektörünün birçok alanında faaliyet gösteren özel bir mevduat bankasıdır. Türkiye Bankalar Birliğinin verilerine göre Aralık 2017 itibarıyla GARANTİ, aktif büyüklüğü bazında Türkiye'nin en büyük üçüncü bankasıdır.

G.1.2. TEB

- (7) 1927 yılında Kocaeli Halk Bankası T.A.Ş. unvanıyla kurulan ve bankacılık sektöründe faaliyet gösteren TEB, 10.02.2015 tarihinde, 87 ülkede faaliyet gösteren BNP Paribas ile ortaklık anlaşması imzalamıştır.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (8) Başvuru konusu Sözleşme, tarafların kredi kartları alanındaki faaliyetlerine ilişkindir. Sözleşme ile TEB, "Bonus" marka ve logosuyla kart ihraç edebilecek, bu kartlarla müşterilerine mevcut Bonus Kart üye işyerlerinde taksitli alışveriş ve ödül kazanma imkânı tanıyabilecektir. Ayrıca yapacağı üye işyeri sözleşmeleriyle TEB ve GARANTİ kredi kartlarının kullanılacağı üye işyeri ağını genişletebilecektir. Bu sebeple ilgili ürün pazarı, yapısında birçok ticari firma bulunduran, ilgili firmalara daha fazla müşteri potansiyeline ulaşma olanağı sağlayan, kredi kartı müşterilerine de nakit kullanmaksızın ödeme aracı ve bir tek kartla birden fazla firmanın taksit ve ödül kazanma avantajlarından yararlanma olanağı sunan "çok markalı kredi kartı ihracı ve üye işyeri edinme pazarı" olarak belirlenmiştir.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (9) Taksitli alışveriş ve ödül biriktirme imkânı sağlayan çok markalı kredi kartlarının yapı ve nitelik itibarıyla tüm ülke sınırları içinde benzerlik gösterdiği, ülke genelinde pazarlandığı ve kullanılabilirdiği dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tanımlanmıştır.

G.3. Bildirime Konu Sözleşme'ye Dair Tespitler

- (10) Bildirime konu Sözleşme ile GARANTİ'nin Uluslararası Kart Kuruluşları ile imzalamış olduğu lisans sözleşmeleri çerçevesinde çıkartmakta olduğu ve işyerlerinden taksitli mal ve/veya hizmet satın alma, alışverişlerde para yerine kullanılabilen ödül (bonus) kazanma, kazanılan bonusları uygulamaya dâhil işyerlerinde mal ve/veya hizmet satın almak için kullanma imkânları tanıyan, GARANTİ tarafından kurulan ve işletilen Bonus Kredi Kartı programının ve bu programın parçalarının, TEB tarafından da kullanılabilmesi ve bu kullanım esnasında tarafların hak ve yükümlülüklerinin, uygulama esaslarının, hizmet standartlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.
- (11) Yapılan bildirimde, anılan Sözleşme ile TEB'in;

- Müşterilerine, GARANTİ'nin Bonus Kart hamillerine sağlanan avantajlara ve özelliklere sahip kredi kartını, kendi isim ve logosunu kullanmak suretiyle basabileceği, pazarlayabileceği, operasyonel hizmetlerini vermeye devam edeceği,
- GARANTİ ve GARANTİ'nin yetkilendirdiği üçüncü kişilerce (Başvuru tarihi itibarıyla bu bankalar; İNG Bank A.Ş. [İNGBANK], Şekerbank T.A.Ş. [ŞEKERBANK], Denizbank A.Ş. [DENİZBANK], Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. [TFKB], Alternatifbank A.Ş. [ALTERNATİFBANK], ICBC Turkey Bank A.Ş. [ICBCBANK], Fibabanka A.Ş. [FİBABANK] ve Burganbank A.Ş. [BURGANBANK]'dir. Hepsi birlikte "Platform Bankaları" olarak anılacaktır.) oluşturulan ağ içerisindeki üye işyerleri ile başkaca bir sözleşme imzalamaksızın kendisi tarafından çıkartılan Bonus Kredi Kartlarının da taksit yapma, ödül kazanma vb. avantajları sağlayacak şekilde, ağ içerisinde kabul edilmesi ve işlem görmesi hakkına sahip olacağı, kendi üye işyeri ağını oluşturmak amacıyla herhangi bir yatırım maliyetine katlanmayacağı ve araştırma geliştirme yatırımlarında bulunmayacağı,
- Bonus Kart'ın piyasadaki bilinirliğinin ve mevcut ürün özelliklerinin avantajından faydalanacağından yeni bir ürün yaratmanın getireceği reklam ve yatırım harcamalarından çok büyük ölçüde tasarruf edeceği,
- Üye işyeri ağını genişletmek amacı ile gerekli POS terminali yatırımına katlanmayacağı, POS terminallerinin bonus kazandırma/kullandırma, taksit yapma imkânına sahip olması için yazılım maliyeti ile karşılaşmayacağı,
- Sözleşme süresince GARANTİ'nin gerçekleştireceği kampanya ve dilediği takdirde bilinirlik amaçlı reklam maliyetlerine katkı sağlayacağı ve kendi kart hamilleri de bu kampanyadan yararlanmasına rağmen bu kampanyaların duyurumu için yapılacak reklam maliyetlerinden de tasarruf sağlayacağı,
- Sözleşme'de taraflara getirilen, POS terminallerini, Uluslararası Kredi Kartı Kuruluşlarınca belirlenen EMV 2000 standartlarını ve gelecekte belirlenecek EMV akıllı kart standartlarını destekleme yükümlülüğü neticesinde, her iki tarafın POS terminallerinin standardını yükselteceği ve tüketicilere daha kaliteli ve güvenli hizmet verilebileceği

belirtilmektedir.

- (12) Bildirim Formunda ayrıca, TEB'in sağladığı bu tasarruflar ile müşterilerine daha ucuz maliyetli bir hizmet vereceği, tüketicilerin karşı karşıya kalabileceği maliyetleri tüketicilere yansıtmayabileceği, dolayısı ile uygulamanın, tüketicilere bu yönüyle de fayda sağlayabileceği belirtilmektedir.
- (13) Bildirim Formunda Sözleşme'ye konu uygulamanın, GARANTİ tarafından kurulduğu ve ilk olarak 2002 yılında yine DENİZBANK ile yapılan lisans anlaşması ile bankalar arası bir platform haline geldiği, DENİZBANK ile gerçekleştirilen işbirliğinin ardından sırasıyla 2006 yılında TEB, 2008 yılında ŞEKERBANK ve İNGBANK, 2010 yılında BURGANBANK, 2011 yılında ALTERNATİFBANK, 2012 yılında ICBCBANK ve 2013 yılında da FİBABANK'ın platforma katıldığı, TEB ile imzalanan ve uzatılan Sözleşme'de de söz konusu programın bütünlüğünün sağlanması ve GARANTİ'nin bugüne kadar oluşturduğu marka standartları ve teknik standartların korunması ve kart hamillerine verilecek hizmetin asgari seviyesinin belirlenmesi amacıyla birtakım ilkelerin düzenlendiği belirtilmiştir. Ayrıca bu düzenlemelerin; tarafların ticari özgürlüklerini kısıtlamadığı belirtilmekle birlikte, tarafların Bonus Kredi Kartı Programı'nın işletimi ile ilgili olarak alacakları kararların ve yapacakları uygulamaların, başta her iki tarafa ait Bonus Kart hamilleri arasında ayırım yapılmaması olmak üzere, özellikle tüketici yararı

ve mevcut marka standartları ile teknik standartların korunması için belli bir standarda bağlanması amacını taşıdığı ifade edilmiştir.

- (14) Taraflar Sözleşme kapsamında gerçekleştirecekleri faaliyetlerle ilgili olarak;
- Kendi Bonus Kart hamillerine tanıdıkları avantajları diğer tarafın Bonus Kart hamillerine de tanıma,
 - Program kapsamında kullanılacak olan TEB POS terminallerini minimum standartlara bağlama,
 - Bir tarafça çıkartılan Bonus Kartı, diğer tarafça veya platform üyelerince çıkartılan Bonus özellikli kartlara oranla daha cazip hale getirecek veya bu şekilde olduğu izlenimini verecek reklam, tanıtım yapmama,
 - Gerek web üyeleri gerekse web üyeleri dışındaki işyerlerinden yapılan harcamalarda kart hamillerine tanınacak minimum avantajları belirleme,
 - Marka kullanımını belirli standartlara bağlama

hususlarında mutabık kalmışlardır.

- (15) Diğer taraftan TEB ve GARANTİ, aralarında imzaladıkları Sözleşme ile GARANTİ tarafından verilen lisansın sınırlarını çizmişler ve bu Sözleşme ile TEB'e alt lisans verme yetkisi verilmediğini hüküm altına almışlardır. Bu kapsamda olmak üzere TEB; bir başka kart çıkaran kuruluşa Bonus Kredi Kartı pazarlama, basma konularında lisans/alt lisans veremeyecek, bir başka banka veya Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan (BDDK) üye işyeri anlaşması yapma konusunda yetki almış diğer kuruluşlara, web üyesi yapmak suretiyle üye işyeri ilişkisi kurmaya yönelik lisans/alt lisans veremeyecek veya bu sonuçları doğuracak nitelikte işbirlikleri gerçekleştiremeyecektir¹.

G.4. Konuyla İlgili Yapılan Öneriye İlişkin Bilgiler

- (16) Kurum kayıtlarına 13.03.2017 tarih ve 1715 sayı ve 08.06.2017 tarih ve 4035 sayı ile giren başvurularda, GARANTİ'nin Bonus Kredi Kartı Program Ortaklığı çerçevesinde gerçekleştirdiği uygulamaların aynı piyasada faaliyet gösteren ödeme kuruluşları aleyhine rekabeti kısıtladığı iddia edilmiştir. Başvuru konusu iddialara yönelik olarak hazırlanan 10.07.2017 tarihli ve 2017-4-37/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurul'un 13.07.2017 tarihli toplantısında görüşülmüş ve iddialara yönelik olarak öneriye yapılmasına 17-22/357-M sayı ile karar verilmiştir. Bu karar uyarınca düzenlenen 17.08.2017 tarih ve 2017-4-37/ÖA sayılı Öneriye İlişkin Raporu Kurul tarafından görüşülerek 07.09.2017 tarih ve 17-28/462-201 sayı ile karara bağlanmıştır.
- (17) Söz konusu kararda; 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'a göre kurulan şirketlerin 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan şartları taşıması halinde ödeme kuruluşu olarak faaliyet gösterebilecekleri, bu kapsamda BDDK tarafından birçok teşebbüse ödeme kuruluşu olarak faaliyette bulunma izni verildiği belirtilmiştir. Üye işyerlerine hizmet veren temel aktörlerin ödeme hizmet sağlayıcılarından oluştuğu ve üye işyeri edinme pazarında bankalara benzer bir şekilde ödeme kuruluşlarının da sanal ve fiziki POS sunma konusunda benzer faaliyet gösterdikleri ve rakip oldukları, GARANTİ'nin 2012 yılından beri ödeme kuruluşları ile

¹ İlgili kısıtlama, Kurul'un 07.09.2017 tarih ve 17-28/462-201 sayılı kararı uyarınca GARANTİ tarafından gönderilen tadil sözleşmeleri çerçevesinde değiştirilmiş ve ilgili tadil sözleşmeleri Kurul'un 31.05.2018 tarih ve 18-17/305-153 sayılı kararıyla uygun bulunmuştur.

çeşitli seviyelerde fakat sınırlı işbirliklerinin olduğu ve özellikle 6493 sayılı Kanun sonrasında ödeme kuruluşlarının işleyişinin belli kural ve denetimlere bağlanmasıyla alt birim yöneticilerinin bu kuruluşları stratejik bir tehdit ve fırsat olarak dikkate aldığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, GARANTİ'nin anılan kuruluşları üye işyeri edinme pazarında rakip olarak görmesi ve bu kuruluşların getirdiği iş modelinin yaygınlaşmasından duyduğu endişeler nedeniyle bu kuruluşlarla işbirliklerinin geliştirilmesine olumsuz yaklaştığı değerlendirilmiştir.

- (18) Ayrıca, peşin alışverişler için ödeme kuruluşlarının bankalar tarafından sunulan POS'lara erişiminde bir sorun olmamakla birlikte taksitli satışlar bakımından Bonus özellikli POS'lara erişimin gerekli olduğu ve Bonus özellikli POS'lara erişimin GARANTİ tarafından reddedilmesinin yanı sıra Platform Bankaları tarafından sağlanmasının da GARANTİ ile platform ortağı bankalar arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri'nde yer alan alt lisans vermeyi yasaklayan hükümlerle engellendiği tespit edilmiştir.
- (19) Tüm bu tespitler ışığında, GARANTİ ile Platform Bankaları arasında yapılan sözleşmeler 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında değerlendirilmiş ve bunun sonucunda;
- Bonus platformu ile çok markalı kredi kartı hizmetlerinde gelişme ve iyileşme sağlanmasının yanında üretim ve dağıtım maliyetlerinde düşüş olması dikkate alındığında, alt lisanslama yasağının sözleşmenin sağlayacağı avantajların elde edilmesine engel teşkil etmediği, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan koşulun sağlanmış olduğu,
 - Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'nin tüketicilere sağladığı önemli faydalar olmakla beraber, alt lisans verme yasağı nedeniyle ödeme kuruluşlarının üye işyeri edinme pazarından dışlanması durumunda tüketici refahında yaşanacak azalma dikkate alındığında, ortaya çıkan net etkinin hangi yönde olacağını piyasanın mevcut halinde tespit edilemediği, bu nedenle Bonus Program Paylaşımı Sözleşmeleri'nin, ödeme kuruluşlarına yönelik alt lisans verme yasağı içeren mevcut haliyle, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan koşulu sağlamadığı,
 - Bonus Platform Bankalarının ilgili pazarlardaki toplam pazar paylarının %30'un altında olduğu, bununla birlikte pazara giriş ve büyüme engellerinin de pazarın rekabetçi yapısının tespiti bakımından değerlendirilmesi gerektiği, ödeme kuruluşlarının faaliyet göstermesi ile birlikte ödeme kuruluşları aracılığıyla bankaların daha çok sayıda işyerine ulaşması ve tüketicilerin taksitli alışveriş seçeneklerinin artması ile kredi kartı piyasasının genişlemesinin beklendiği, bu nedenle Bonus Programı Paylaşımı Sözleşmeleri'nin ödeme kuruluşlarına yönelik alt lisans verme yasağı içeren mevcut haliyle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan koşulu karşılamadığı,
 - GARANTİ ile platform ortağı bankalar arasındaki sözleşmelerde yer alan alt lisanslamayı yasaklayan hükümlerin, ödeme kuruluşlarının üye işyeri edinimi pazarından dışlayacak nitelikte olması nedeniyle, Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için rekabeti zorunlu olandan fazla sınırlandırılmaması koşulunu karşılamadığı

sonucuna varılmıştır.

- (20) 4054 sayılı Kanun'un 13. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, muafiyet kararının alınmasına esas teşkil eden herhangi bir olayda değişiklik olması durumunda muafiyet kararlarının geri alınabileceği ifade edilmekte ve aynı maddenin ikinci fıkrasında "Geri

alma kararı (a) bendinde değişikliğin olduğu tarihten, diğer hallerde ise muafiyet veya menfi tespit kararının verildiği tarihten itibaren geçerlidir.” hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm uyarınca, yukarıda ayrıntılı olarak aktarıldığı şekilde muafiyet kararlarının alınmasına esas teşkil eden piyasa koşullarında bir değişiklik olması nedeniyle, Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri’ne 30.04.2014 tarih ve 14-16/296-127 sayılı, 19.02.2014 tarih ve 14-07/149-64 sayılı, 07.08.2014 tarih ve 14-26/524-232 sayılı, 08.01.2015 tarih ve 15-02/9-7 sayılı, 28.12.2016 tarih ve 16-45/723-326 sayılı Kurul kararlarıyla tanınmış bireysel muafiyetlerin geri alındığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte yürürlükte olan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri’nde yer alan ve 6493 sayılı Kanun’un 14. maddesi kapsamında faaliyet gösteren ödeme kuruluşlarının Bonus platform üyesi bankalarla anlaşmak suretiyle Bonus platformuna erişimlerini yasaklayan hükümlerin sözleşmelerden kaldırılması koşuluyla anılan sözleşmelere muafiyet tanınabileceği, tadil edilmiş yeni sözleşmelerin gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki ay içinde Kurum’a tevsik edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bahse konu iki aylık süre Kurul’un 08.03.2018 tarih ve 18-07/19-M sayılı kararıyla 30 gün uzatılmıştır.

- (21) Anılan kararlar, Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri’nde yer alan ve ödeme kuruluşlarının Bonus platform üyesi bankalarla anlaşmak suretiyle Bonus platformuna erişimlerini yasaklayan hükümlerin sözleşmelerden kaldırılması ile platform üyesi bankaların üye işyeri edinimi faaliyetlerinde ödeme kuruluşları ile anlaşma yapma yapmama konusunda bireysel karar alma serbestisinin sağlanması öngörülmüş olup, bu noktada, ilgili kararda platforma kabul edilecek üye işyerlerine yönelik şartlara ilişkin olarak bir kural değişikliği öngörülmediği de belirtilmiştir.
- (22) Söz konusu önaraştırmaya ilişkin yukarıda yer verilen Kurul kararının yayımlanmasının ardından GARANTİ, Platform Bankalarıyla yaptığı Bonus Kredi Kartı Program Sözleşmeleri’nin ilgili maddelerini şu şekilde tadil ettiğini bildirmiştir:

“

(.....TİCARİ SIR.....)

.”

- (23) Tadil hükümleri incelendiğinde, Kurul kararına uygun olarak, bankaların ödeme kuruluşları ile yapacakları Bonus Programının kullanımına ilişkin anlaşmaların “alt lisanslama” olarak değerlendirilmeyeceğinin ve bu anlaşmaların alt lisanslamaya dair hükümleri ihlal etmeyeceğinin açıkça belirtildiği anlaşılmıştır. Bu sayede Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri’nin tarafı bankaların ödeme kuruluşları ile anlaşma yapabilmesini engelleyen hükümlerin sözleşmelerden kaldırıldığı görülmüştür. Yapılan inceleme sonucunda Kurul’un 31.05.2018 tarih ve 18-17/305-153 sayılı kararıyla, GARANTİ tarafından iletilen tadil sözleşmelerinin Kurul kararına uygun olduğu, yürürlükte bulunan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri’nde yer alan ve 6493 sayılı Kanunun 14. maddesi kapsamında faaliyet gösteren ödeme kuruluşlarının, Bonus platform üyesi bankalarla anlaşmak suretiyle Bonus platformuna erişimlerini yasaklayan hükümlerin sözleşmelerden kaldırıldığı, bu nedenle GARANTİ’nin geri alınan muafiyet kararlarına tadil edilmiş sözleşme hükümleriyle birlikte muafiyet verilebileceğine karar verilmiştir. Anılan kararda, ayrıca tadil sözleşmelerinde taraf bankalara, ödeme kuruluşlarıyla imzalayacakları sözleşmelerde yer alması için getirilen ek yükümlülükler de incelenmiş ve bu yükümlülüklerin, Kurul kararında yer aldığı üzere, Bonus marka imajının korunması ve işlem güvenliğinin sağlanması bakımından makul kabul edilebileceği değerlendirilmiştir. Mevcut başvuru hakkındaki değerlendirme, anılan Kurul

kararı sonrasında GARANTİ tarafından Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmeleri'nde yapılan değişiklikler dikkate alınarak yapılmıştır.

G.5. Değerlendirme

G.5.1. Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

- (24) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmü yer almaktadır. 4054 sayılı Kanun'un uygulanması bakımından teşebbüs niteliğini haiz GARANTİ ve TEB, bankacılık hizmetleri ve ilgili ürün pazarı olarak belirlenen çok markalı kredi kartı ihracı ve üye işyeri edinme pazarlarında birbirlerine rakip durumda faaliyet yürütmektedirler. Bu çerçevede, aynı piyasada faaliyet gösteren ve birbirine rakip olan iki teşebbüsün kredi kartı programını paylaşmak üzere akdettikleri sözleşmenin rekabeti kısıtlayıcı hükümler içerip içermediğinin dikkatle değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (25) Bildirime konu Sözleşme'nin uygulama esaslarını düzenleyen 5. maddesiyle, TEB tarafından Bonus kredi kartı hamillerine yönelik yapılacak kampanyalara, reklam ve tanıtım faaliyetlerine getirilen kısıtların, TEB tarafından verilecek bonus oranlarına yönelik kısıtlamaların ve ayrıca kart uygulamalarının, müşterilere verilecek bonusların, sağlanacak avantajların sahip olacağı özelliklerin tespit edilmesinin rekabeti sınırlayıcı nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle ilgili Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklama kapsamına girdiği, dolayısıyla bildirim konu Sözleşme'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır.

G.5.2. Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

G.5.2.1. Sözleşme'nin Grup Muafiyeti Açısından Değerlendirilmesi

- (26) Birbirine rakip durumda bulunan GARANTİ ve TEB, bankacılık hizmetleri ve ilgili ürün pazarı olarak belirlenen çok markalı kredi kartları ihracı ve üye işyeri edinme pazarında faaliyet yürütmektedir. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde (2002/2 sayılı Tebliğ), rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmaların, söz konusu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamayacağı belirtilmektedir. Bu nedenle, başvuru konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

G.5.2.2. Sözleşme'nin Bireysel Muafiyet Açısından Değerlendirilmesi

- (27) Bildirime konu Sözleşme'nin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayan bir anlaşma olduğu ve grup muafiyetinden de yararlanamayacağı tespitinin ardından, söz konusu Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen bireysel muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığının ortaya konması gerekmektedir.

G.5.2.2.1. Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (28) Bireysel muafiyet değerlendirmesinde ele alınan şartlardan ilki, malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanmasıdır. Etkinlik kazanımı olarak ifade edilen dağıtım veya üretim gibi alanlarda ekonomik ya da teknik gelişme ve kazanımlar; üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, mal arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması gibi çeşitli görünüm arz etmektedir. Bu kapsamda rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın muafiyet korumasından faydalanabilmesi için öncelikle rekabet üzerindeki

olumsuz etkisini bertaraf edebilecek düzeyde bir etkinlik kazanımı sunabilmesi gerekmektedir.

- (29) GARANTİ ile TEB arasında imzalanan Sözleşme ile çok markalı kredi kartlarına yönelik üye işyeri edinme pazarında kapalı ağ olarak faaliyet gösteren Bonus üye işyeri ağı, TEB'in kredi kartı kullanıcılarının kullanımına açılmıştır. Bu yolla TEB, yeni bir yaygın üye işyeri ağı oluşturmaya gerek kalmaksızın Platform Bankaları'nın oluşturduğu mevcut üye işyeri ağına ihraç ettiği kartları kullandırma imkânını devam ettirecektir. TEB böylelikle yeni üye işyeri anlaşmaları yapmasa dahi mevcut üye işyeri ağından faydalanarak güçlü bir markayla beraber çok markalı kredi kartları piyasasındaki pazar payını artırma imkânını sürdürecektir. Bunun yanı sıra genişleyen üye işyeri ağı sayesinde daha kolay müşteri çekebilecek ve üye işyeri pazarındaki cirosunun yanı sıra kart kullanıcılarından elde ettiği ciroyu da artırabilecektir.
- (30) Diğer yandan, Sözleşme'ye taraf bankaların program kullanımına yönelik söz konusu Sözleşme, dolaylı olarak çok markalı kredi kartları hizmetinin sunulmasında gelişme ve iyileşme sağlanması amacıyla da hizmet etmektedir. TEB altyapı yatırımlarını artırmak yerine Bonus'un mevcut geniş ağından faydalanmakta, yeni POS terminali yatırım, bakım ve onarım maliyeti üstlenmemekte, bu terminallerin yönetimi için gerekli insan kaynağı maliyetine maruz kalmamakta ve mevcut ağa isterse yeni üye işyerleri eklemek suretiyle faaliyet göstermektedir. Bu anlamda Sözleşme ile birlikte bir bakıma TEB'in ölçek ekonomisinden faydalanması söz konusu olmaktadır. Sonuç olarak muafiyet incelemesine konu Sözleşme'nin, kart kabul ve üye işyeri edinme hizmetlerinin sunumunda etkinlik kazanımı sağladığı ve bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde zikredilen ilk şartı taşıdığı değerlendirilmektedir.

G.5.2.2.2. Tüketici Yararının Sağlanması

- (31) Etkinlik kazanımına ilişkin bir önceki başlıkta yer verilen değerlendirmelerden sonra incelenmesi gereken ikinci konu, söz konusu etkinlik kazanımlarının tüketici faydasına sunulup sunulmadığı meselesidir. Zira salt teşebbüslerin yararına gerçekleşip tüketicinin istifadesine sunulmayan ve anlaşmanın rekabeti sınırlayıcı etkilerini tüketiciler nezdinde gideremeyen etkinlik kazanımları, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet korumasından faydalanamamaktadır.
- (32) Bu çerçevede öncelikle, TEB müşterilerinin durumunda meydana gelebilecek olası değişiklikler değerlendirilmiştir. İncelemeye konu Sözleşme vasıtasıyla kredi kartları pazarında, TEB kredi kartı hamillerinin çok markalı kredi kartı hizmetinin sağladığı avantajlardan yararlanması yoluyla tüketicilerin güvenli hizmet almaları ve yaygın bir üye işyeri ağına sahip olan Bonus'un sağladığı ödül/puan uygulamasından faydalanmaları sürdürülmüş olmaktadır. Bu açıdan, TEB müşterilerinin Türkiye'nin en yaygın üye işyeri ağlarından birine dâhil olarak alışveriş yapma imkânına sahip olmaları tüketici yararı açısından dikkate değer bir husustur.
- (33) Bunun yanı sıra, TEB müşterileri için ürün çeşitliliği artırılmakta, ürüne daha kolay ulaşılma imkânı devam ettirilmektedir. Ayrıca TEB, bu Sözleşme ile sağladığı yatırım, maliyet, fiyat, insan kaynağı avantajlarını daha iyi hizmet sunabilmek için diğer hizmetlere ayırabilecek ve kart hamilleri bundan etkin hizmet almak ve bu hizmeti, düşen maliyetler sayesinde ucuza almak imkânına sahip olabilecektir. Böylelikle, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan ikinci şartın da yerine getirilmiş olacağı değerlendirilmektedir.

G.5.2.2.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (34) Bildirime konu Sözleşme ile taraflara, Bonus programının bütünlüğünün ve Bonus markası ile verilen hizmetin standardının korunması amacıyla getirilmiş olan, tarafların kendi programlarına üye olan program üyeleri, kart hamilleri ve kart uygulamaları hariç

olmak üzere kredi kartı ve üye işyeri pazarlamasına ilişkin herhangi bir sınırlama getirilmemektedir. Aşağıdaki tabloda tarafların kredi kartı ciroları ve üye işyeri ciroları bazındaki pazar paylarına yer verilmektedir.

Tablo 1: Tarafların Kredi Kartı Ciroları ve Üye İşyeri Ciroları Bazındaki Pazar Payları

		Kredi Kartı				Üye İşyeri ve ATM			
		2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
GARANTİ	Toplam Ciro (Milyon TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Pazar Payı (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TEB	Toplam Ciro (Milyon TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Pazar Payı (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüslerden elde edilen bilgiler

- (35) Tablo incelendiğinde GARANTİ ve TEB'in toplam pazar paylarının kredi kartı cirosu bakımından yaklaşık (.....), üye işyeri ve ATM cirosu bakımından ise (.....) civarında olduğu ve TEB'in pazar payının görece düşük olduğu görülmektedir. Tarafların son üç yıldaki kredi kartı ve üye işyeri-ATM ciroları bazındaki pazar payları incelendiğinde çok büyük bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Bu açıdan pazar paylarındaki değişikliklerin, ilgili piyasanın önemli bir bölümündeki rekabeti olumsuz etkilemesi beklenmemektedir.
- (36) Ayrıca, ilgili pazarda benzer anlaşmalar 2002 yılından beri yapılmakta olup, hâlihazırda ilgili pazardaki rekabet, irili ufaklı bankaların birbirleriyle olan rekabetlerinden çıkıp, pazarda öne çıkan World, Bonus, Axess, Maximum gibi kart sistemleri arasındaki rekabete dönüşme sürecini tamamlamaktadır. Küçük ölçekli bankalar ise bu tür anlaşmalar sayesinde bu sürece dâhil olma imkânına kavuşmaktadır. Bununla beraber, küçük ölçekli bankaların benzer anlaşmalarla, birden çok markalı kartı aynı anda çıkarabildikleri de görülmektedir. Bu nedenle, bildirimde konu anlaşma sonucunda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve bireysel muafiyetin üçüncü koşulunun da sağlandığı değerlendirilmektedir.

G.5.2.2.4. Rekabetin Zorunlu Olandan Fazla Kısıtlanmaması

- (37) Muafiyetin tanınması için zorunlu olan son şart, incelemeye konu Sözleşme hükümleriyle ilgili pazarda rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmamasıdır. Bildirim Formunda, Sözleşme'nin amacının, teşebbüslerin üye işyeri ve kart kullanıcı sayılarını artırmak ve bu yolla rakiplerle daha etkin rekabet edebilmek olduğu belirtilmektedir. Ayrıca bildirimde, Sözleşme'de yer alan uygulama esasları, hizmet standartları, iletişim ve marka standartlarına ilişkin hükümlerin GARANTİ'nin marka imajının korunması amacıyla kaleme alındığı ifade edilmektedir. Bu çerçevede, söz konusu hükümlerde yer alan kısıtlamaların ortaya çıkan yararlar kıyaslandığında, Sözleşme'nin rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlamadığı ve bireysel muafiyetin son koşulunun da sağlandığı değerlendirilmektedir.
- (38) Yapılan değerlendirmeler ışığında, GARANTİ ile TEB arasında imzalanan Sözleşme'nin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamadığı, ancak mevcut durumda 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki şartları taşıması nedeniyle bireysel muafiyetten yararlanabileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

H. SONUÇ

(39) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Türk Ekonomi Bankası A.Ş. arasında imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'ne, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- Söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağına,
- Bununla birlikte bildirim konu Sözleşme'ye, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tümünü sağladığından, bireysel muafiyet tanınmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.